

**TOKAJ-HEGYALJA
EGYETEM**

ÚTMUTATÓ SZAKMAI GYAKORLATOKHOZ

INKLUZÍV NEVELÉS SZAKIRÁNYBŐVÍTŐ

Gyógypedagógia alapképzési szak

Inkluzív nevelés összefüggő szakmai gyakorlat

Szakmai reflexió – Inkluzív nevelés

2026.

Kedves Gyógypedagógus Hallgatók és Gyakorlatvezetők!

Jelen útmutató a Gyógypedagógia BA szak szakiránybővítő ismereteihez tartozó **Inkluzív nevelés összefüggő szakmai gyakorlat és a Szakmai reflexió – inkluzív nevelés** című tantárgyakhoz kapcsolódó információkat foglalja össze.

A külső gyakorlati helyszíneken töltött szakmai gyakorlatok a képzés szerves részeit képezik, és szorosan kapcsolódnak az elméleti felkészítéshez.

Az útmutató a gyakorlat során elvégzendő feladatokat részletezi, a gyakorlathoz kapcsolódó adminisztratív teendőkről informál, és abban is eligazítja a hallgatókat, hogy hogyan kell megjeleníteniük és viselkedniük gyakorlólhelyeken.

A képzési idő 7 féléve alatt hallgatóink a csoportos és egyéni gyakorlatokon fokozatosan ismerkednek meg az együttnevelés hazai helyzetével, intézményrendszerével és benne a gyógypedagógus feladataival. A nyolcadik félév összefüggő szakmai gyakorlata lehetőséget ad a gyakorlólhelyeken hosszabb idő eltöltésére, az ismeretek integrálására, a komplex feladatvégzésre.

Munkájuk akkor lesz eredményes, ha mindig alaposan felkészülnek aktuális feladataikra, és határidőre elkészítik írásos anyagaikat.

Abban az esetben, ha nem értenek valamit, kérjük, kérdéseikkel forduljanak a tantárgy oktatójához, a gyakorlatvezető mentorpedagógusokhoz vagy a szakfelelőshöz.

Kívánunk Önöknek hasznos szakmai tapasztalatszerzést, a gyakorlatvezetőknek pedig köszönjük az odaadó munkát és az együttműködést!

A Tokaj-Hegyalja Egyetem munkatársai nevében:

Sárospatak, 2026. február

Dr. Kissné dr. Gombos Katalin, egyetemi docens

A gyógypedagógia gyakorlatokra vonatkozó általános viselkedési normák

- A gyakorlat megkezdése előtt a gyakorlólhelyen tájékozódjanak az intézmény házirendjéről, amely a gyakorlatot teljesítő gyógypedagógus hallgatókra is vonatkozik!
- Az intézményi szabályzatok és az ellátottak pedagógiai dokumentumainak áttekintése csak az intézményvezető engedélyével és az intézmény területén lehetséges egy erre a célra kijelölt helyiségben. Az intézményből a dokumentumokat kivinni nem szabad!
- A kliensekről kapott információkra teljes körű a titoktartási kötelezettség. A gyakorlatokhoz kapcsolódó írásbeli feladatokban a kliensek azonosítására alkalmas személyes adatokat nem szabad felhasználni!
- A bemutató foglalkozásokat hangos beszélgetéssel, megjegyzésekkel ne zavarják, a látogatás közben felmerülő kérdések megbeszélésére minden alkalommal lehetőséget biztosítunk.
- A gyakorlatra mindig pontosan érkezzenek meg, ne késsenek el, mert ezzel megzavarják az intézmény munkarendjét.
- A munkavállalókra vonatkozó szabályok a gyakorlaton részt vevő hallgatókra is vonatkoznak. Gyermekintézményekbe mennek, így gondoskodjanak róla, hogy egészségügyi kiskönyvük érvényes legyen.
- Lázas állapotban vagy fertőző betegséggel nem szabad a gyakorlat helyszínén megjelenni és a közösségbe menni!
- Tájékozódjanak előzetesen az intézménybe való belépés feltételeiről. Sok esetben szükséges védettségi igazolvány bemutatása a gyakorlaton való részvételhez.
- Betegség esetén a távolmaradást az előző napon, de legkésőbb a gyakorlat napján reggel 8.00 óra előtt jelezni kell a gyakorlati oktatónak vagy a gyakorlatvezető gyógypedagógusnak.
- Az intézmények többségében váltó lábbeli viselése szükséges, öltözködésük is illeszkedjen az ellátandó feladatkörhöz.
- A mobiltelefonok, okostelefonok kikapcsolása a gyakorlat teljes ideje alatt javasolt, tanácsolt.
- A dohányzás az intézmények teljes területén tilos, kizárólag a házirendben megjelölt, bejárat kapun kívüli helyen lehetséges a gyakorlat és az azt követő konzultáció közé illesztett pihenő időben.

Az összefüggő szakmai gyakorlat célja

Az összefüggő szakmai gyakorlat célja a hallgatók felkészítése a gyógypedagógiai tevékenységre, mely az **integráló közoktatási intézményekben** valósul meg. A gyakorlat során a hallgatók hosszabb időt töltenek az útmutatóban meghatározott gyakorlati színtereken, ezáltal megismerik az adott intézmény működésének mindennapi feladatait, betekintést kapnak a dokumentációba és a napi rutinok szervezésébe. A hallgató a gyakorlatvezetők irányítása mellett végez olyan feladatokat, melyeket diplomája megszerzése után önállóan fog végezni. A hallgatók a gyakorlat során megismerik a gyógypedagógiai munka lehetőségeit a különböző integráló intézményi színtereken. A hallgatók képesek alkalmazni a tanulmányaik során megszerzett ismereteket, terápiás módszereket, diagnosztikai eljárásokat. Képesek azonosítani és felismerni a problémás eseteket, és ki tudják választani azokat a differenciáló eljárásokat, amelyek a leghatékonyabbak az egyes esetek kezelésére. A szakmai gyakorlat csak a szakirány tartalmához kapcsolódó tevékenységi körrel rendelkező intézményeknél végezhető.

I. Az összefüggő szakmai gyakorlat rendje, szervezése

I.1. Az összefüggő szakmai gyakorlat óraszám

- **Levelező tagozaton 90 óra, mely 3 hét alatt teljesítendő a következő megosztásban:** 60 óra közvetlenül a gyakorlati helyen töltendő **(integráló óvoda vagy integráló általános iskola vagy speciális szakiskola)** a lentebb meghatározott gyakorlati feladatokkal. A további 30 óra a hallgatók önálló felkészülésére, portfóliókészítésre szolgál.

I.2. Az összefüggő szakmai gyakorlat követelménye

A szakmai gyakorlat gyakorlati jeggyel zárul, melynek részei:

- az Inkluzív nevelés szakiránybővítő összefüggő szakmai gyakorlat mentortanári értékelése (6. sz. melléklet),
- a zárótanítás értékelése (8. sz. melléklet),
- a portfólió eredménye (11. sz. melléklet).

A gyakorlati jegy a fenti részjegyek számtani átlaga. Amennyiben bármely részjegy elégtelen, a szakmai gyakorlat jegye is elégtelennek minősül.

I.3. Az összefüggő szakmai gyakorlathoz kapcsolódó adminisztrációs teendők

- 1) A szakmai gyakorlat megkezdése előtt a hallgató gyakorlati helyszínt és gyakorlatvezető mentort választ. **Gyakorlatvezető mentor az a gyógypedagógus lehet, aki szakirányú végzettséggel és legalább 5 éves szakmai gyakorlattal rendelkezik. A gyakorlatvezető mentortanár nem lehet a hallgató hozzátartozója. A gyakorlat helyszíne csak kivételes esetben, a szakfelelős engedélyével lehet a hallgató munkahelye.**
- 2) A gyakorlatvezető mentor által kitöltött **befogadó nyilatkozatot** (1. sz. melléklet) a hallgató **a kurzus Moodle felületére feltölti.**
- 3) Intézetünk a gyakorlatvezető mentorral és/vagy az intézményével felveszi a kapcsolatot szakmai és egyéb ügyintézés céljából.
- 4) A hallgatónak a szakmai gyakorlat igazolásához portfóliót kell készítenie, amelyhez az alábbi dokumentumokat kell csatolnia:
 - Integrált – inkluzív nevelés közoktatási összefüggő szakmai gyakorlat igazoló lapja (5. sz. melléklet),
 - Integrált – inkluzív nevelés közoktatási összefüggő szakmai gyakorlat értékelő lapja (6. sz. melléklet),
 - Zárótanítás jegyzőkönyve (8. sz. melléklet).

Az integrált – inkluzív nevelés közoktatási gyakorlata szakmai gyakorlat portfólióját a kurzus elektronikus tanulástámogató felületére (Moodle) kell a hallgatónak feltöltenie.

II. Az összefüggő szakmai gyakorlat lehetséges szinterei

Az összefüggő szakmai gyakorlat lehetséges szinterei olyan köznevelési intézmények, amelyekben integrált-inkluzív oktatás-nevelés történik:

- olyan többségi óvoda, ahol az intézményi szabályzatok, dokumentumok tartalmazzák, hogy milyen típusú és súlyossági fokú sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelését tudják biztosítani,
- olyan többségi általános iskola, ahol az intézményi szabályzatok, dokumentumok tartalmazzák, hogy milyen típusú és súlyossági fokú sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelését tudják biztosítani,
- speciális szakiskola és vagy integráló középfokú intézmény.

III. A HALLGATÓ feladatai az összefüggő szakmai gyakorlat különböző szinterein

- A hallgató, a gyakorlat megkezdése előtt **fejlődési tervet** készít, melyet megbeszél a mentorával. Ez képezi alapját a gyakorlati tevékenység ütemezésének.
- A hallgató megismerkedik a gyakorlóhellyel, ezen belül a gyógypedagógusi munka tevékenységeivel a gyakorlat helyszínéül választott intézményben. **Tájékozódik** az intézményi pedagógiai **dokumentumokról**, a gyógypedagógus által vezetett adminisztrációról: 5 óra.
- Az óvodai vagy iskolai gyakorlat tevékenysége során 10 óra **hospitálást** végez a kéttanáros modellben történő tanításról és/vagy foglalkozásról, illetve egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozásokról. A hospitálásról hospitálási naplót vezet (3. sz. melléklet), és **elemző megbeszélést** folytat a mentorával 5 órában.
- Megismerkedik a mentorpedagógusa által alkalmazott pedagógiai diagnosztikus módszerekkel, bekapcsolódik a diagnosztikus munkába, **részvizsgálatokat** végez 3 órában, ezekről reflektál a mentorával 2 órában.
- Egészségügyi és pedagógiai célú **habilitációs, rehabilitációs foglalkozást** vezet egyéni vagy mikrocsoportos formában 10 órában, és erről elemző és értékelő reflektív megbeszélést folytat a mentorával 5 órában (4. sz. melléklet).
- **Kéttanáros modellben tanítást** vezet, amelyben a hallgató gyógypedagógus szerepében van jelen az órán 5 órában és erről elemző és értékelő reflektív megbeszélést folytat a mentorával 5 órában (4. sz. melléklet).
- Részt vesz **esetmegbeszélő szakmai teameken**, ahol kifejti véleményét: 3 óra.
- Részt vesz **szülői konzultációkon, tanácsadó tevékenységet** végez: 2 óra.

- A foglalkozásokon és a tanítási órákon kívül **megismerkedik egyéb pedagógiai-gyógypedagógiai tevékenységekkel** (pl. értekezletek, szülői értekezlet, egyéb intézményi rendezvények): 5 óra.
- A gyakorlat végén a **zárótanítást** végez. A zárófoglalkozás idejéről, helyéről értesíti az egyetemi oktatót (7. melléklet).
- **Portfóliót** állít össze a megadott szempontok szerint.

A HALLGATÓ AZ ELVÉGZETT GYAKORLATRÓL PORTFÓLIÓT KÉSZÍT.

A portfólió részei:

1. **Fedőlap**, mely tartalmazza az Inkluzív nevelés szakiránybővítő összefüggő szakmai gyakorlat c. tárgy nevét, a tantárgy kódját, az oktató nevét, a hallgató nevét, Neptun-kódját, a gyakorlat helyszínét, a gyakorlatvezető mentortanár nevét, az elkészítés dátumát.
2. A gyakorlat helyszínéül szolgáló **intézmény** és az intézményben dolgozó gyógypedagógus tevékenységének **bemutatása**.
3. Egy gyermek/tanuló **esetbemutatása** és **egyéni fejlesztési terve** az adatvédelmi szabályok betartásával (11. sz. melléklet).
4. 5 tanítási óráról vagy foglalkozásról készített **hospitálási napló** (a hospitálási naplók lehetőség szerint különböző órátípusokról készüljenek).
5. 10 önállóan vezetett egészségügyi és pedagógiai célú **habilitációs, rehabilitációs foglalkozás tervezete**.
6. A hallgató által készített 5 **fejlesztő eszköz** bemutatása megfelelően dokumentálva (leírás, rajz, fotó).
7. 5 fejlesztő foglalkozásról és tanítási tervezetről készített **önreflexió**: erősségek, nehézségek megfogalmazása; hogyan, miben változott a gyakorlat során, milyen új ismereteket szerzett, mi az, amiben még fejlődnie kell.
8. **Fejlődési terv** a képzési folyamatra és az összefüggő gyakorlatra vonatkozó önreflexió minimum 3 oldal terjedelemben.
9. A portfólió mellékletét képezze a gyakorlat letöltését **igazoló dokumentumok**: Inkluzív nevelés szakiránybővítő összefüggő szakmai gyakorlat igazoló lapja (5. sz. melléklet) és értékelő lapja (6. sz. melléklet), valamint a Zárótanítás jegyzőkönyve (8. sz. melléklet).

A portfólió feltöltésének határideje:

IV. A GYAKORLATVEZETŐ mentor feladatai

- Segítse a hallgatót a gyakorlat helyszínének és az intézményben dolgozó gyógypedagógus tevékenységének napi feladatainak megismerésében.
- Mutassa be az intézményt és az intézményi dokumentációt.

- A hallgató által készített fejlődési tervet beszéljék át, tegyen rá javaslatot.
- A feladat és időterv szerint koordinálja a hallgató gyakorlatát.
- Biztosítsa a megfigyelések, hospitálások helyszínét, segítse a hallgatót a hospitálásában tapasztaltak feldolgozásában.
- Irányítsa a hallgató hospitálásait, biztosítsa a megfelelő szakmai dokumentumokat, óraterveket, fejlesztési terveket, intézményi dokumentációt.
- Segítse a hallgató önálló tevékenységét.
- Készítse fel a hallgatót az önállóan tartandó foglalkozásra és vagy tanításra.
- A megtartott foglalkozásokra reflektáljon.
- A hallgató foglalkozás tervezeteit ellenőrizze, ha kell, módosíttassa azt a hallgatóval.
- Biztosítsa a fokozatos bekapcsolódását az intézmény életébe.
- Aláírásával igazolja a hallgató jelenlétét és tevékenységeit a gyakorlaton (5. sz. melléklet).
- Értékelje a hallgató munkáját ötfokozatú gyakorlati jeggyel és rövid szöveges értékeléssel (6. sz. melléklet).
- Értékelje a hallgató zárótanítását (8. sz. melléklet).

1. sz. melléklet:

BEFOGADÓ NYILATKOZAT

Az alábbiakban megjelölt szervezet nevében igazoljuk, hogy(név)..... szakos **BA, nappali/levelező** tagozatos hallgatót (Neptun kódja:) **Inkluzív nevelés összefüggő szakmai gyakorlat** teljesítésére fogadni tudjuk, valamint a hallgató munkáját szakmailag segítő gyakorlatvezető mentort biztosítunk 20.....év..... hó-tól 20.....év..... hó-ig.

Befogadó Intézmény neve, címe:	
Intézményvezető neve:	
Elérhetősége (telefonszám, e-mail cím)	
Mentortanár neve:	
Beosztása:	
Telefon:	
E-mail:	

Kelt:, 20..... év..... hó nap

P.H.

.....
Intézményvezető

.....
Mentor

2. sz. melléklet:

Fejlődési terv sablon

(A hallgató tölti ki önállóan, majd megbeszélik a mentorral!)

Miben akarok fejlődni	Mit teszek érte	Hogyan tudsz támogatni

Kelt:, 20..... év..... hó nap

.....

Hallgató

.....

Mentor

3. sz. melléklet:

HOSPITÁLÁSI NAPLÓ

Készítette (Név, Neptun-kód):

Gyakorlat helye:

Gyakorlat ideje:

Mentor:

Az óra típusa:

Az óra anyaga:

Az óra célja:

Az óra feladatai:

Idő	A fejlesztő foglalkozások menete	Fejlesztendő területek	Egyéni segítségnyújtás, differenciált feladatadás	Eszközök, módszerek	megjegyzés

--	--	--	--	--

4. sz. melléklet:

Tanítási/foglalkozási tervezet (gyógypedagógiai gyakorlat)

A tanítás/foglalkozás helye: *a gyakorlat helyszíne, az intézmény teljes neve*

A tanítás/foglalkozás ideje: 20..... év hó nap óra (pontos dátum)

Tanít: *a hallgató neve*

Osztály/csoport:*csoport*

Gyakorlatvezető mentor:

Tantárgy:

A tanítás/foglalkozás témaköre:

A tanítás/foglalkozás anyaga:

A tanítás/foglalkozás célja:

A felkészülésnél felhasznált szakirodalom:

A tanítási óra/foglalkozás eszközei:

a feladat sor-száma	a feladatra fordított idő	fejlesztési tartalom, INSTRUKCIÓK tevékenység	didaktikai célok, feladatok	tanulásszervezési formák	módszerek	eszközök	egyéni segítségnyújtás, differenciált feladatadás	megjegyzés
1.	... perc			pl: frontális kiscsoportos páros egyéni kooperatív, stb.	pl. motiválás beszélgetés magyarázat bemutató szemléltetés		konkrétan, név szerint (keresztnev vagy monogram) feladatonként az adott	pl. szervezési feladatok, a csoport, tanulók elhelyezkedése az adott tevékenység során (tanulóasztaloknál,

					<i>mintaadás utánzás cselekedtetés ellenőrzés értékelés szimuláció játék stb.</i>		<i>tanulócsoport ismeretében</i>	<i>munkasztalnál, szőnyegen, U vagy O alakban kisszékeken, kispárnákon tábla vagy ablak előtt, stb.)</i>
A tanítás/foglalkozás értékelésének feljegyzései								

Hármas tagolás:

- I. Bevezető rész
- II. Fő rész
- III. Befejező rész

Fontos: a táblázat sorai bővíthetők! Minden főbb tevékenység és feladat új sorba kerül.

5. sz. melléklet:

Inkluzív nevelés szakiránybővítő összefüggő szakmai gyakorlat igazoló lapja

[illegible]

6. sz. melléklet:

Inkluzív nevelés szakiránybővítő összefüggő szakmai gyakorlat értékelő lapja

Hallgató neve:

Gyakorlat időpontja (tanév/félév):

Mentor neve:

	Pedagógiai alkalmassága	Megjegyzés
A klienssel kialakított kapcsolata	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
A hozzátartozóval kialakított kapcsolata	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
Személyisége (empátiája, elfogadása)	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
Következetessége	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
Találékonyysága, helyzetfelismerő képessége	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
Rugalmassága	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
Kommunikációja	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
	Szakmai felkészültsége	
Módszertani következetessége	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
Szakmai tudatosság	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
Egyéni és életkori sajátosságok figyelembevétele	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
	Felkészülés a gyakorlatra	
A tervezetek formai és tartalmi minősége	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
A tervezet készítésében mutatott aktivitás, önállóság, kreativitás	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
Szemléltető eszközök (újszerűség, kreativitás, életkorhoz alkalmazkodás, saját munka)	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
A tervezet leadása, határidők betartása, kritikai észrevételek figyelembevétele	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
	Terápiás attitűd a foglalkozáson	
A kitűzött célok, feladatok megvalósulása	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
Az önálló óravezetés, órabeosztás, rugalmas alkalmazkodás	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
Kritikai észrevételek befogadása	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
Önértékelés	1 – 2 – 3 – 4 – 5	

A gyakorlatvezető mentor szakvéleménye (szöveges értékelés) a hallgató gyakorlatáról:

.....

Minősítés, gyakorlati jegy (számmal és betűvel):

Kelt.:, 20..... évhó..... nap

P.H.

.....
Mentor

.....
Az intézmény képviselője

.....
Hallgató

7. sz. melléklet:

A zárófoglalkozás ideje, helye

Igazolom, hogy az alább megjelölt Gyógypedagógia BA szakos, levelező tagozatos hallgató intézményünkben a **zárófoglalkozást** a következő helyen és időpontban teljesíti:

A hallgató neve:.....

Évfolyam, szak:.....

A zárófoglalkozás ideje (dátum, pontos időponttól-ig):.....

Zárófoglalkozás helye:

Az intézmény neve és címe:

A csoport/osztály neve:.....

Az intézményvezető neve, e-mail címe, telefonszáma:

A mentortanár neve, e-mail címe, telefonszáma:

.....

dátum

.....

Intézményvezető

Megjegyzés: Intézményünk legkésőbb a kiírt időpont előtt öt nappal korábban értesíti az intézmény vezetőjét vagy a mentortanárt arról, ha a záróvizsga időpontjában az egyetemről jelen lesz(nek) kompetens oktató(k).

8. sz. melléklet

JEGYZŐKÖNYV

gyógypedagógus-jelölt zárófoglalkozásáról

A hallgató neve:		Neptun kódja:	
Az intézmény neve:			
Az intézmény címe:			
A zárótanítás időpontja:	20.... hó nap óra		
Gyakorlatvezető mentor neve:		telefonszáma:	

A tanítási óra/fogl.típusa:

A tanítás anyaga:.....

A tanítás rövid, szöveges értékelése:

.....

.....

.....

.....

.....

A zárófoglalkozás érdemjegye:..... (.....) (ötfokozatú érdemjegy).

Kelt.:, 20.... hó nap

P.H.

.....
Mentor

.....
az intézményvezető vagy
a Gyógypedagógiai Intézet megbízottja

.....
Hallgató

9. sz. melléklet:

Önreflexió szempontsora – Gyógypedagógia szak portfólió készítéséhez

Az önállóan vezetett foglalkozásokra vonatkozó önreflexió szempontjai

- Az adott foglalkozást mennyire tartja sikeresnek? Mennyire elégedett?
- Az adott foglalkozás elérte-e a célját?
- A foglalkozás résztvevői aktívan bekapcsolódtak-e a munkába?
- Sikerült-e motiválnia résztvevőket? Jól érezték-e magukat a foglalkozáson?
- Mennyire volt alapos a felkészülése? Figyelembe vett-e minden szükséges körülményt?
- Megismerte-e a fejlesztésben résztvevő gyermekek aktuális fejlettségi szintjét? Ismeri-e vizsgálati anyagukat? A tervezett feladatok megfelelően alkalmazkodtak-e ehhez?
- Követte-e a fejlesztő, habilitációs – rehabilitációs foglalkozások menetét?
- Mennyire volt változatos az óra?
- A kiválasztott fejlesztő feladatok, eszközök, módszerek a fejlesztési célnak megfelelőek voltak-e? Ha nem, hogyan változtatna?
- Mennyire volt rugalmas az óravezetés során? Figyelt-e a gyermekek aktuálisan felmerülő igényeire?
- Ön személy szerint hogy érezte magát?
- Mi volt az adott foglalkozás erőssége, mi működött nagyon jól?
- Mi volt kevésbé sikeres, és hogyan változtatna ezen a jövőben?

A félévi gyakorlat egészére vonatkozó önreflexió

- A félévi gyakorlatát mennyire tartja sikeresnek?
- A gyakorlat elején a fejlődési tervben kitűzött célokat sikerült-e elérnie?
- A gyakorlat végén hogyan ítéli meg saját gyógypedagógusi kompetenciáit?
- Mi tekinthető erősségének?
- Mit érez gátló tényezőnek, miben kellene még tovább fejlődnie?
- Mit tesz a fejlődése elősegítése érdekében?

10. sz. melléklet:

Az esettanulmány főbb tartalmi egységei

Problémafelvetés, célmeghatározás:

- Az esettanulmány elején szükséges jelezni azt, hogy kiről és miért készül a dokumentum. (Publikálás, vagy egyéb okból való közzététel esetén a személyiségi jogokra való tekintettel az esettanulmányban a gyermek személyes adatait, amelyekből felismerhető, nem lehet szerepeltetni, el kell fedni. Például név, pontos születési dátum, lakhely.) A problémafelvetés, célmeghatározás elején általában a gyermek nevét, korát, intézeti státuszát tünteti fel az esettanulmányt író pedagógus, majd röviden célszerű leírnia azokat a tüneteket, tünetegyütteseket, amelyek miatt úgy gondolja, hogy a gyermekre vonatkozó adatokat rendszerezni, összegezni kell. Érdemes kitérni a gyermekkel való kapcsolatra, és megjeleníteni az esettanulmány célját.

A gyermek megismerése során alkalmazott konkrét módszerek:

- Az esettanulmány második szerkezeti egysége a gyermek megismerése során alkalmazandó (és alkalmazott) konkrét megismerési módszerek leírása. Ebben azt szükséges megjeleníteni, hogy a pedagógus által ismert, tanult módszerek közül (megfigyelés, interjú, dokumentumelemzés, kérdőív) konkrétan melyeket alkalmazza a gyermeki sajátosságok feltérképezése során. Melyik személyiségtulajdonság megismerésére melyik módszert alkalmazta.
- A módszerek kiválasztását a vizsgálatok megkezdése előtt kell megtervezni, de az esettanulmányban csak azokat a módszereket lehet feltüntetni, amelyeket valóban felhasznált a pedagógus a gyermek megismerésére. Fontos ugyanakkor, hogy minden felhasznált módszert tüntessen fel a pedagógus.

Vizsgálati eredmények, megállapítások:

- Az esettanulmány harmadik szerkezeti egysége az alkalmazott módszerek alapján nyert adatok bemutatását és értelmezését tartalmazza. Ebben a részben összegzi a pedagógus a vizsgálati módszerekkel nyert adatokat, és levonja a szükséges következtetéseket. Természetesen a rendelkezésére álló dokumentumok alapján figyelembe veheti más

szakemberek vizsgálati eredményeit is, ha a gyermekre vonatkozóan vannak ilyen adatok.

Az adatokat a személyiséglap felépítésének megfelelően célszerű rendszerezni:

- családi helyzet, esetleges változások a gyermek életében;
- fejlődési adatok (anamnézis);
- testi fejlettség, ápoltság, gondozottság;
- mozgásfejlettség (nagymozgások, finommotorika);
- értelmi fejlettség, figyelem, érdeklődés, játék
- kommunikáció, beszéd;
- társas viselkedés, kapcsolatok családtagokkal, más felnőttekkel, gyermekekkel;
- szociális érettség, önszabályozás, önkontroll;
- önkiszolgálás, gondozással kapcsolatos magatartás (étkezés, öltözködés, mosakodás, szobatisztaság, alvás);
- egyéb személyiségtulajdonságok (énfejlődés), érzelmi élet stb.

A vizsgálati eredmények leírását érdemes egy összegző pedagógiai véleménnyel zárni, amely a vizsgálati eredmények alapján a pedagógus néhány mondatos összefoglaló véleménye a gyermek aktuális állapotáról.

A vizsgálati eredmények alapján tervezett pedagógiai beavatkozások

A gyermek megismerése soha nem öncélú. A pedagógus az összegyűjtött adatok alapján vonja le következtetéseit a gyermek fejlettségi szintjére, szükségleteire, környezeti helyzetére vonatkozóan, és ez alapján tervezi meg a további pedagógiai teendőket. Ennek egyik eleme a kompetenciahatárookra vonatkozó következtetés, a másik eleme pedig a gyermekkel való további pedagógiai munka differenciált tervezése. A gyógypedagógiai tevékenységben az esettanulmány eredményeire alapozva készül az egyéni fejlesztési terv.

(A szemelvény forrása: Dávid Mária – Nyitrai Ágnes – Podráczky Judit: A pedagógiai tanácsadás szerepe a kora gyermekkori intervencióban. Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft. Budapest. 2018.)

11. sz. melléklet:

PORTFÓLIÓÉRTÉKELÉS
Gyógypedagógia szak

Hallgató neve – szakirányai:.....

.....

Tantárgy neve:.....

Portfólió értékelés időpontja:.....

A portfóliót értékelte:.....

Portfólió tartalmi mutatók és ponthatárok	Elért pontszám:
A gyakorlat helyszínénél szolgáló intézmény és az intézményben dolgozó gyógypedagógus tevékenységének bemutatása (max. 6 pont):	
Esetbemutatás (max. 10 pont)	
Egyéni fejlesztési terv (max. 10 pont)	
5 tanítási óráról vagy foglalkozásról készített hospitálási napló (max. 15 pont)	
10 önállóan vezetett foglalkozás tervezete (max. 30 pont)	
A hallgató által készített 5 fejlesztő eszköz bemutatása (max. 10 pont)	
Önreflexió (max. 10 pont)	
A portfólió nyelvezete, szakszerűsége (max. 3 pont)	
Formai megjelenítés: (max. 3 pont)	
Irodalomjegyzék: (max. 3 pont)	
Szöveges értékelés:	
ÖSSZESÍTETT PONTSZÁM (max. 100 pont):	
Ponthatárok: – Jeles (5): 90 – 100 pont – Jó (4): 80 – 89 pont – Közepes (3): 70 – 79 pont – Elégséges (2): 60 – 69 pont – Elégtelen (1): 59 pont	